

JANUSZ A. MADEJ, WITOLD SCHEURING
Wrocław Zbąszynek

MIECZYŚLAW MAJEK
Chodzież

PRZYPADEK CZERNIAKA (MELANOMA MALIGNUM) U BUHAJA

Czerniaki należące do najbardziej złośliwych nowotworów skóry spotyka się przede wszystkim u siwych koni, rzadziej u psów i bydła (1, 4), a sporadycznie u owiec i świń. Ponieważ w polskim piśmiennictwie weterynaryjnym podano tylko jeden opis czerniaka skóry u bydła (2), postanowiliśmy przedstawić i nasz przypadek.

Opis przypadku

Przypadek własny dotyczył rocznego buhaja, rasy ncb, stanowiącego własność ob. S., zam. we wsi D., pow. Międzyrzecz Wlkp. Badaniem klinicznym stwierdzono u buhaja guz wielkości pięści, umiejscowiony w lewej okolicy łopatkowej, na skórze pozbawionej w tym miejscu pigmentu. Guz był konsystencji twardej, przesuwalny, skóra na nim ciemniejsza, napięta i błyszcząca, a włos rzadki.

Według wywiadu stwierdzono, że zwierzę to jako ok. 2-miesięczne cielę zostało uderzone przez krowę i prawdopodobnie w miejscu urazu powstał guzek, który do chwili obecnej osiągnął podaną wielkość.

Dnia 12.V.1973 r. guz wraz z pokrywającą go skórą usunięto chirurgicznie. Ranę zbliżono szwem węzełkowym, pokrywając jej powierzchnię klejem tkankowym — Plastubolem. Po siedmiu dniach odklejono gazę pokrywającą ranę i zdjęto szwy. Rana zagoiła się doraźnie. Wycięty guz o wymiarach 11×8×5 cm — ważył 370 g, a na przekroju wykazywał jednolicie czarne zabarwienie. Pobrane wycinki guza przesłano do badań histopatologicznych do Zakładu Anatomii Patologicznej Wydziału Weterynaryjnego AR we Wrocławiu, w celu ustalenia rozpoznania.

W preparatach histologicznych wykonanych z kilku wycinków guza i wybarwionych rutynowo hematoxyliną Delafield'a — eozyną, obserwowano bardzo liczne komórki, tworzące miąższ guza. Komórki te były na ogół duże, kształtu okrągłego lub owalnego, gęsto ułożone obok siebie. Jedynie miejscami stwierdzono skąpą ilość tkanki łącznej wiotkiej, poprętykanej drobnymi wylewami krwawymi. Cytoplazmę komórek wypełniał obficie ciemny barwnik tak gęsto, że jądra komórkowe były słabo lub wcale niewidoczne. Pojedyncze komórki miąższu guza uległy rozerwaniu, a wydostający się z ich cytoplazmy barwnik leżał rozproszony w tkance łącznej. Jądra komórkowe komórek guza wykazywały różną barwność oraz nieliczne, atypowe figury podziału mitotycznego. W oparciu o przedstawiony obraz histopatologiczny rozpoznano czerniaka złośliwego (prot. bad. nr 108/73) typu *melanoma globocellulare* (3).

Przedstawiony przypadek czerniaka zasługuje na uwagę ze względu na jego lokalizację na niepigmentowanej partii skóry oraz na przypuszczalny mechanizm jego powstania. Ustalono bowiem w wywiadzie, że nowotwór ten powstał najprawdopodobniej w miejscu uprzedniego urazu mechanicznego. Ponieważ urazy tego typu mogą odgrywać pewną rolę w patogenezie złośliwego czerniaka u ludzi (6, 7), można przypuszczać, że i opisany przez nas przypadek nowotworu u buhaja mógł powstać na podobnej drodze.

Piśmiennictwo

1. *Cotchin E.*: Neoplasmas of the domesticated mammals. Commonwealth Agricultural Bureau, 1956.
2. *Doginiewicz K.*: *Medycyna Wet.* 11, 620, 1955.
3. *Jabłońska S., Chorzeński T.*: *Histopatologia skóry*, PZWL, 1965.
4. *Masson P.*: *Cancer* 4, 9, 1951.
5. *Stojatowski K.*: *Anatomia patologiczna w zarysie*, PZWL, 1971.
6. *Regato J. A., Ackerman L.*: *Cancer-diagnosis, treatment and prognosis*. C. V. Mosby Company, 1962.

Adres autora: dr Witold Scheuring, ul. Kilińskiego 92, 66-310 Zbąszynek, pow. Międzyrzecz Wlkp.

SKUTECZNOŚĆ PREPARATU BORGAL P-P HOECHST W LECZENIU NIEKTÓRYCH CHORÓB BYDŁA I ŚWIŃ

Celem niniejszego doświadczenia było sprawdzenie działania leku w enzoootycznych schorzeniach dróg oddechowych i przewodu pokarmowego bydła oraz w wybranych przypadkach chorób świń.

Ocena skuteczności leczniczej Borgalu została przeprowadzona ogółem na 129 zwierzętach, w tym — 111 szt. bydła rasy ncb (2 krowy, 48 jałówek i buhajków, 63 cielęta), 18 szt. trzody chlewnej (2 maciory, 6 warchlaków i 10 prosiąt). U 2 krów, 48 jałówek i buhajków stwierdzono zapalenie oskrzeli i odoskrzelowe zapalenie płuc, obserwowano przy tym atonię przedłożądków oraz biegunkę. Ciepłota ciała była podwyższona w granicach 39—41,7°C. Badaniem bakteriologicznym stwierdzono obecność pałeczek *Pasteurella haemolytica* wrażliwych na penicylinę, oxytetracyne i chloramfenikol oraz *E. coli*.

Borgal stosowano jednorazowo dożylnie w dawce 10—15 ml na sztukę, u niektórych zwierząt lek podano powtórnie domięśniowo, stosując tę samą dawkę. Badania przeprowadzono również na 63 chorych cielętach. U wszystkich zwierząt klinicznie stwierdzono odoskrzelowe enzoootyczne zapalenie płuc i biegunkę o charakterze śluzowo-krwotocznym. Ciepłota ciała mieściła się w granicach 39,2—41°C. Badaniem bakteriologicznym stwierdzono obecność *Pasteurella haemolytica* i *Salmonella dublin*. U zwierząt tych zastosowano dożylnie Borgal w dawce 3—5 ml/szt., a po 24—36 godz. podano lek powtórnie drogą domięśniową.

U trzody chlewnej leczono Borgalem 2 maciory z objawami gorączki poporodowej, 6 warchlaków z rozpoznaniem klinicznym kolibakteriozy i 10 prosiąt w wieku 3 tygodni, u których stwierdzono nieżyt przewodu pokarmowego. Maciorom podano Borgal w dawce 10 ml oraz oksytocynę i glukozę, warchlaki otrzymały 3 ml preparatu, a prosięta 1,5 ml.

W grupie bydła starszego pozytywny wynik leczenia Borgalem uzyskano w 66,9% przypadków, przy czym w 41,6% wystarczyło jednorazowe podanie preparatu. Bydło szybko odzyskiwało apetyt, zmniejszała się częstotliwość kaszlu i wypływ z nosa, temperatura wracała do normy. Zwierzęta wyzdrowiały po 3—6 dniach. Uzyskany niepomyślny wynik w 4,2% i wątpliwy w 29,2% przypadków należy tłumaczyć zbyt późnym zastosowaniem Borgalu. Przedstawione wyniki znajdują potwierdzenie w badaniach Gehringa i wsp. (1).

U cieląt już po kilku godzinach po podaniu preparatu obserwowano znaczną poprawę w ogólnym stanie zdrowia: obniżenie ciepłoty, zmniejszoną duszność i kaszel, zanik śluzowo-ropnego wypływu z nosa, powrót apetytu. Uzyskany już po pierwszej kuracji duży procent wyleczenia, wskazuje na dużą skuteczność leku. Pokrywa się to również z obserwacjami terenowymi Kotowskiego (2) w leczeniu bronchopneumonii.

U świń wyraźne oznaki poprawy uzyskano po 24 godz. od podania preparatu; łączyło się to z powrotem apetytu, obniżeniem temperatury ciała, zwiększeniem sekrecji gruczołów mlecznych u macior. Wszystkie zwierzęta z tej grupy powróciły do zdrowia. Przeprowadzone doświadczenia i obserwacje wskazują, że Borgal odznacza się już w małych dawkach dużym efektem terapeutycznym, nie powodując objawów ubocznych. Daje korzystne wyniki w leczeniu pierwotnych i wtórnych schorzeń układu oddechowego i pokarmowego bydła, może być także stosowany w leczeniu różnych form kolibakteriozy świń.

Piśmiennictwo

1. *Gehring W., Hamza D., Linder D., Marx D., Walser K.*: *Dt. tierarztl. Wschr.* 84, 105, 1971.
2. *Kotowski K.*: *Medycyna Wet.* 29, 93, 1973.

Adres autora: lek. wet. Mieczysław Majek, 64-800 Chodzież, ul. H. Sawickiej 1.